

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.
На провінції
8 сот.
В занятих територіях 4 коп.

Виходить щодня рано
крім понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18— К.
„ на півроку	9— „
„ на чвертьроку	5— „
„ місяць	1-30 „

В країні і державі:

На рік	24— К.
„ на півроку	12— „
„ на чвертьроку	8— „
„ місяць	2-40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В інших державах	40 фр.

Редакції минає від поштової оплати. Рукописи приймають за умов оплати, а зворотять за тією ж сумою. — „Українське Слово“ продається всім біля крам.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції:
Львів, вул. Руська 2.

Ціна оголошень:

За оголошення численно за однопальтовою стрічку або 11 місць 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній частині 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1-50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстрільним друком численно подвійно. Стані оголошення за окремою умовою. — За зміну адресу плати 50 сот.

В день похоронів Івана Франка.

Не самі сльози і зітхання
Тобі судились!

І. Франко.

Ми діждалися великого, сумного свята.

Не стало Чоловіка. Вмер громадянин, письменник, поет — ще більше. — Вмер Геній? — Геній не вмирають.

Когож відведемо нині на місце вічного спокою? Довідаємося що-йно тоді, як оцінимо Його заслуги, бо доси ми того не вчинили.

А він все, що міг приніс і зложив на жертвеннику України, навіть більше, ніж міг, бо жив, а життя своє приносив в жертву за свій народ дець і віч. Його мозок — то цілюче жерело поту, що спливав теплою струєю з Його високого чола і зрошував всю ниву кругом — нині вже змиваний. Його очі — ті ясні полум'я, що горіли безпримірною силою волі і любові, яка поборювала всякі і найтяжчі перешкоди — більше не отворять ся...

Але куди глянеш — всюди каплі Його поту, всюди ясність Його, мов лискавки, погляду в сьодні сліди Його праці.

Він знав що робить і як робить. Коли побачив, що Його народ спосібний до великих діл — став йому совістю, вчителем і провідником.

Вів свій нарід довго і витривало. Вів крізь ряди ворогів. Вів далеко і тернистою дорогою. І віри в, що заведе свій народ до мети — до храму кращої будуччини.

Та стрінула Його доля провідників всіх майже народів. Ослаб і внав перед самим порогом того Храму.

Зате Ти, Український Народу, ввійдеш в той Храм. (М. К.)

З Володимира Волинського.

Святочне відкрите першої української 4-ро класової народної школи у Володимирі Волинськ.

Перша українська 4-ро класова народна школа у Володимирі Волинськ розпочала свою діяльність з початком свята с. р. Святочне відкрите сеї школи відбуло ся 20. мая с. р. Школа сама поміщена в просторім будинку на передмісті Риловіці. Будинок був зовні прикрашений українськими і австрійськими стягами. Шкільна зала та їдальня кімната яка була призначена для запрошених гостей та родичів дітий, були прибрані килимами та зеленою. На стінах висіли портрети Тараса Шевченка, Івана Франка, Бориса Грінченка та образи: візд Б. Хмельницького до Києва і Гість з Запорожя. Портрет Шевченка був прикрашений рушниками, вишивками та білим бозом, а портрети цисаря Франца Йосифа I і престолонаслідника цвітами і українськими та державними стягами. Одні зі стін прибрані сосновим вінцем, а на її середині пишала ся велика стрілецька відзнака з великими буквами „У. С. С.“ На зелену обмашин табличку були виписані кличі: „Не скує душі живої, ні слова живого“ та „Боріте ся, побороте, Вам Бог помагає“.

Чистенько прибрані шкільні діти в числі около 400 зібрали ся по часті в шкільній салі, по часті в гостинній кімнаті. Часть їх устали ся в два ряди, які тягнули ся від подвіря аж до шкільної салі та під проводом учительок: С. Сидоровичівної, Т. Лещинської, А. Гайдучківної і А. Вігунівної витали гостей, що спішили на се свято. О год. 11-тій приїхали самоходами запрошені військові гості, яких діти сердечно привитали. І так прийшов окружний командант полковник Е. Домбровецкий, його заступник майор Л. Геллер, ком. Е. Геллер, начальник етапної місцевої команди Ф. Гаралевич, капітан Г. Баумгертнер, правительственный комісар Володимира Вол. надпоручник Гнат Мартинець, надпоручник А. Добрянський, командант військової поліції надпоручник Е. Мозер, православний окружний курат о. Корнило Киретюк, лат. свящ. о. Тарногурський, цивільний комісар др. Анпель. Явили ся також заступники У. С. С., а іменно: четар М. Саввич, десятник Романків, Романюк і др. В. Кузьмич. Місцевий український Шкільний Комітет репрезентував голова сьогож Комітету п. Е. Черановський та Д. Березовський.

На се свято прийшло також чимало родичів шкільної дітвори, міщан, місцевої інтелігенції та організаторів. Присутних привитав голова шкільного комітету п. Е. Черановський такими словами:

„Високодостойні Панове!

Від всего серця вітаємо Вас, Дорогих Гостей і широ дякуємо за оказану нам честь поіщення Вами нашої Першої української школи на Волині. З окрема складаємо Вам Високодостойний Пане Полковнику щиро подяку від всієї української громади Володимира за Вашу сердечну і батьківську опіку над нами і нашою

З поезій Івана Франка.

Веснянки.

Гримить! Благодатна пора наступає,
Природу роскішна дроз проминає,
Жде спрага земля плодотворної зливи
І вітер над нею гуляє бурхливий
І з заходу темная хмара летить —
Гримить!

Гримить! Тайна дроз проминає народи, —
Мабуть благодатная хвиля надходить...
Міліони чекають щасливої зміни, —
Ті хмари — плідної будуччини тіни,
Що людськість мов красна весна обновить...
Гримить!

Земле, моя всеплодющая мати,
Сили, що в твоїй живе глибині,
Краплю, щоб в бою сильніше стояти —
Дай і мині!

Дай теплоти, що розширює груди,
Чистить чуте і відновлює кров,
Що до людей безграничну будить,
Чисту любов!

Дай і огню, щоб ним слово налити,
Душі стрясати громову дай власть,
Правді служити, неправду палити
Вічну дай страсть!

Силу рукам дай, щоб пута ломати,
Ясність думкам — в серце кривди влучать,
Дай працювати, працювати, працювати,
В праці сконать!

* * *

Весно, ох довго-ж на тебе чекати!
Весно, голубко, чому-ж ти не йдеш?
Чом замість себе до вбогої хати
Голод і холод, руїну і страти
В гості ти шлеш?

Бач, уже май починаєсь! О маю,
Чом же мерцем ти приходиш на світ?
Пусто і мертво по полю, по гаю,
Лиш оловяні хмари вкривають
Весь небозвід.

Стогін іде по селищах убогих,
Діти гуртами на задавку мруть,
Сіна нема й стебелця в оборах,
Гине худібка по долах розлогих
Води ревуть.

„Згинем“, — люд шепче. „Таж горе не саме
Звикло ходити. Або пощесь прийде,
Або — не дай Боже, — Польща настане“.
От як сей рік зустрічають селяне
Весно, тебе.

З осінніх дум.

Осінній вітре, що могучим стогом
Над лісом стогнеш, мов над сином мати,
Що хмари люто гониш небосклоном,
Мов хочеш зиму, сон і смерть прогнати —

Що у щілинах диким виєш тоном
І рвеш солому із сільської хати,
Зівяле листе гоном-перегоном
По полю котить — вітре мій крилатий!

Я довго, пильно слухав стову твого,
І знаю, чом так стоїнеш ти і плачеш:
Тобі жаль сонця, цвіту, дня літного!

О вітре, брате! Як мене побачиш
Старим, зівялим, чи й по мні заплачеш,
Чи гнівно слід бутя завієш мого?...

Журавлі.

По над степи і поле, гори й доли,
По над діброви зжовклим листом вкриті,
По над стернища, зимним вихром биті,
З плачем сумним, мов плач по красній домі

По над селища бідні, непожиті
Хатки, обдерті і пусті стодоли,
По над люд темний, сумовитий, голий,
Ви пливаете по мглистому блакиті.

Куди? куди? Чи в красний край зелений,
Залитий світлом, зілєм умаєний,
На нитку мов напизані мчите ви?

О ждїть! Ось в мглистїй і вогній ярузі
З крилом підтятим брат ваш сохне в тузі!
Возміть мене в путь, братя! Де ви? Де ви?...

школою, котра є підставою нашої ліпшої будучини і котра, — ми твердо надіємося, — процвіте під Вашим мудрим і справедливим урядованем.

Під московською владою наш нарід був пригноблений і забитий; нам не вільно було ні в школі, ні в урядах говорити на своїй рідній мові і тільки під благодійним впливом австро-угорського правління, ми в перше пізнали „яких батьків і чий ми діти“, ми в перше стали подавати науку в школі на своїй рідній мові.

Ми твердо надіємося, що при Вашій помочі ми в недалекій будучині станемо рядом серед культурних народів середньої Європи.

Вкінці складаємо сердечну і щирю подяку у стій Нашого Найяснішого Монарха Франца Йосифа I. за те, що прислав Вас Високодостоїнних Панів правити нами.

Сейчас по промові заспівали діти австрійський гимн, а по його скінченню виступив (з гарно мережаною сорочкою) уч. III кл. М. Кастрович приступив до полковника Е. Домбровецкого, та попросив його, щоби він переслав Й. Ц. і К. В. Цісареві Францові Йосифові I. депешу в доказ вдячності дітей за рідну школу. (Текст депеші і відповідь Й. В. Цісаря Франца Йосифа I. ми подали у вчорашнім числі. Прим. Ред.).

По сїм наступив попис дітей, який розпочався рядом деклямацій. І так 6-ти-літній хлопчик Василь Савич, уч. I кл. віддеклямував „Лист малого сина до батька на війні“, уч. III кл. П. Боксерівна „Des Kindes Kaiserlied“, уч. III кл. М. Каспрович „Мова рідна, слово рідне“ та уч. III кл. Б. Гальперсон: „Поранок“.

По сїм промовив (по німецьки) полковник Е. Домбровецкий. Він гарячо подякував Шкільному Комітетові, а з окрема п. Черановському та зарядови школи за таке гарне та сердечне прийняття. Він зазначив, що зі всього, що тут бачив, відніс як найліпше вражіння.

По його промові заспівав диточий хор „Верховино, світку ти наш“. Спів припав всім до вподоби, а гостям Німцям особливо подобалася коломийка.

По співі віддеклямувала Надя Кучевська поезію Остапа Гриця „До України“. Деклямація всім дуже подобалася, а полковник Домбровецкий в нагороду за гарне віддане твору наділив малу декляматорку пудеком помадок. Попис закінчено відспіванем національного гимну „Ще не вмерла Україна“. Відтак всі гості вписалися на пам'ятку до шкільної хроніки та пішли оглянути школу. Всі хвалили вірцевий порядок та розпитували про мастковий стан школи і дітей. Полковник розмовляв з дітьми, питав їх про Шевченка, а вони йому гарно розказували все, що знали про його життя. Свято закінчилося спільним відсвітленням гостей з учительським збором та шкільними дітьми.

Слідуючого дня прислав полковник Е. Домбровецкий 200 корон яко жертву для бідних шкільних дітей.

Свято викликало у гостей, родичів та й у самих дітей миле і гарне вражіння та остане у них одним з найясніших днів, за час сей грізної світової заверухи.

А заслуга в тім Шкільного Комітету до котрого входять: Е. Черановський, надпоручник Гнат Мартинець та четар У. С. С. М. Савич, котрі так сказатиб є батьками сей першої української народної школи.

Ю. ГІРНЯК.

Під розвагу нашої інтелігенції.

VI.

(Про потребу поглиблення суспільної, економічної і політичної думки).

(Кінець).

Силу традиційного, віроісповіданого поганьства побороти з часом наші давні, богомольні проповідники. Побороли, бо виявляли багато чудес самовідречення, багато труда а навіть посту і молитви, бо всіми матеріальними й безсмертними силами людського духа кріпили власне знеможення в борбі — хочаби з суспільними законами.

У важких, нинішніх хвилях безпотрібно будоби дораджувати нашої інтелігенції бороти з суспільними законами, зовсім вистане нам не так вже їх пізнавати, як собі ближше лиш звисне унаглядити і щиріше до серця брати. В хвилях, коли добра надія до нас поскупо й ліниво з широкого світа напливає, придалоби ся неоднго, що вартоби собі припоручати, придалоби ся без сумніву потроха більше надії, колиби ми її мимовільно між собою самими пошукали, коли духовий розвиток і практичний змісл накидають нам просте домаганє: гля-

діть на себе самих, на вашу ділову практику, та громадське житє... і основуйте народну віру лише на сїм, що в себе помічаєте.

Глядім справді на сю особливу обставину, як то можна наперед, при зеленім столі з математичною точністю обчислити і відмірити, кільки народного чувства, зрозуміння і ласкавого потрудження для загальної справи виявить в нас мало не тасама особистість — на селі, а кільки в містечку, місті, наконєць кільки у Львові чи Відни. Чим „висше“ від провінції до міських осередків, тим більше академічною, освітленою інтелігенцією будемо в одних гуртах стрічати і тим більше число українського населення на передмістях статистика викаже, се правда. Але й се правда, що широке ідейне світогляд, виплеканий в наших серцях на селі, понаде відразу в недобрі передсмаки самооснованія, коли його повезем до міста. Страшна дорога його туди чекає, вже на міських рогахатках засідають на наші ідейні настрої омани аж до цинізму злих духів, що в мить все добре й суспільне з людського серця видають.

Нічо дивного, що нерозмотана путанина народних понять запустила коріне в гущавинах нашої великоміської душі. Важкий, бо важкий народний воздух запоморочує нам тут від давня всяку романтику, тут — як на зарванцких хорах — „бери висше“ з тої скептичної і мінорового резону або поправляй шапку та тікай „серцем відпочивати“.

От така то і вже лише тисячка інших обставин є причиною, що ніхто з шануючих себе львівських інтелігентів не побачить в житю на очі передміської читальні і — повна рація! Такої місії не піднявби ся нині ані бл. п. Шашкевич, ані Головацький, колиби їм позволено ще трохи во живих попатрієстувати. На львівських рогахатках можна в нинішніх часах з чотирма дипломами зачинати самому учити ся, не то когось учити, з відтам можна не все „веселими ногами“, і не все з цілою головою до хати вертати. Таки може могла річ на перший погляд представляти ся. А однак, як небудь справа стоїть, так дальше бути не може, в противнім випадку краспе з нашої політичної програми Львів вичеркати. Розживати ся організаційно з 40-тисячним населенем будоби тут кому, а однак певне, як се зробити, є одним з найтяжших, в неоднім зміслі, суспільних питань, які нас чекають, а на котрі саме тепер час зачинати академічні дискусії в Бесіді і Просвіті.

Може нігде так, як на львівським „грунті“ не нагромадило ся стільки питань і трудностей народного житя і стільки різної ріжнани в суспільнім і духовім нутрі української інтелігенції, що зачинає ділати на її громадянську совість, що вимагає безособистого розглянення, усунення, уліпшення, щоби течія живого житя і народної праці стала животноїша. З кожним днем, від ряду літ, нагромаджують ся справочки і справи, моментики й моменти, що виключно від нас самих залежать, а які рішають якість, скількість і видаток так народного пожитку з роботи, як і скорість поступу та розвитку нашої матеріальної і духової культури.

Розходить ся о се, чи ширший загаль нашої інтелігенції наспіває з такою самою шкорою з висвітлюванем і розумінням цілости виспих обставнок, як вони самі нарастають до уровня первоначальности нашої системи збірного житя. До сього належалаби висша політична й соціальна освіта, якої не можна набути без особливої й доцільної праці, без проби й заправи в практиці над покермованем житя більших міщанських і селянських мас.

Що однак в сїм напрямі ми не виказуємо корисного розвитку, може нам поки що послужити за ілюстрацію справді, як раз львівський осередок, де є сорок-тисячне компактне наше населенє і кількисотний гурт академічною, освітленою інтелігенцією, де прецінь ані просвітна, ані організаційна робота зовсім не існує, де ми не уміємо її ані зрозуміти, ані урядити ані без кривди розложити і забезпечити так її систематичности, як автоматичности.

Ну що-ж, між противеньством колишньої нашої могутости, а нинішнім станом народного житя маємо, як на долони, подвійно досадне противеньство, подвійні ідеологічні мотиви розпочинати борбу „з самими собою“, бо загрожуючі сторони рідної „традиції“ випливають тут не з долу, від мас, а противно, від еліти і кермуючої верстви народу.

При основній однак важности сего питання та з огляду на масовий момент, який тут в такім „житю“ нації представляє ся, остає лиш один одинокий висновок — тут нема дискусії ані суб'єктивних поглядів, а є лише змісл народного питання, чи ми є, чи не є рибою, що від голови зачинає розкладати ся.

Світова війна.

Австрійська офензива на італійським фронті.

Команда міста Львова вивісила звідомленє, що здобуто твердищу Арсіро.

ЛЮГАНО. „Corriere della Serra“ стверджує загальний відророт італійської армії та побоює ся проломаня італійського фронту.

ЖЕНЕВА. „La Victoire“ пише, що справа італійська представляє ся дуже эле. Невтралісти та противники війни підносять сміло голося. Успіхи австрійського війська викликали в Італії загальний переполюх.

„Tems“ пише: Італійці чимраз дальше уступають, та старають ся здержати похід Австрійців. Наші вороги творять дійсно одну та одну цілну армію. Чи коаліція, котра як каже наш кабінет, має один фронт та одну армію, не має 300.000 війська, котрі на однім фронті є потрібні але на другім місци можуть бути ще потрібніші? Австрійці вирікають ся своїх домагань, та перевозять своє військо там де воно потрібне. В перекидуваню війська показують наші вороги свою силу.

„Рускій Інвалид“ пише, що Росія не може нічого зробити, щоби помочи Італії, бо не може перевести своїх приготувань, котрі є причиною бездільности російської армії.

ЦІРІХ. В Італії появило ся багато писем, котрі виступають проти війни. „Secolo“ остерігає правительство перед внутрішнім ворогом.

ЦІРІХ. Жофр заявив іменем французького правительства на воєнній Раді коаліції, що Франція супроти поважного положення під Верденом, збере всі свої сили у Франції і то виключно для Франції та не буде нікому помагати.

Цісар Вільгельм до населення Прусе.

БЕРЛІН. (Ткб.) Цісар Вільгельм вислав слідуючий розказ до державного міністерства: Я довідався зі справозданя міністерства з дня 26 мая про хоробре та вірне поведєня моїх вірних підданих східних та західних Прусе, котрі повернули до своїх знищених загород, та пильністю своєю приспішили працю коло відбудови та піднесеня знищеного краю. Складаю мою королівську подяку всім мушцям та жінкам, котрі причинили ся чим небудь до тої праці. Дякую також Комісії воєнної помочи в Кенісбергу. Обі палати німецького сойму доложуть старання, щоби розпочате гарне діло довести до кінця.

Офензива коаліції.

ЦІРІХ. „Corr della Sera“ пише, що плян спільної офензивы коаліції розвіяла австрійська офензива на Італію. Великою користю для противника є довільний вибір часу до діланя. Австрійська офензива може довести до цілковитої зміни воєнного положення. Коаліція рішила вкоротити свободу рухів осередних держав, а до тої ціли треба було одностайного фронту. Коаліція мусить тепер піддати ся воєнним плянам осередних держав і не може накинати їм своєї волі.

Що робить тепер Росія, годі зрозуміти. Сенатор Маціоті запитав президента міністрів та міністра справ заграничних про степєнь здійсненя спільної мілітарної акції, про яку нараджувало ся на парискій конференції. „Gior. d' Italia“ пише: Коли Росія є приготувана, а так воно є, то тепер найвідповідніша пора пімстити тамтогорічні невдачі, бо Італія тоді помагала їй та вмішала ся до війни, що здержало осередні держави від цілковитого розбитя Росії.

Цар в Одесі.

„N. Fr. Presse“ доносить з Букарешту: В понеділок приїхав цар до Одеси, до його привітали представники місцевих властей та сербський президент міністрів Пасіч, з яким цар говорив довше.

Відтак цар відбув перегляд військ які стоять в Одесі. Здасть ся, що цар поїде з Одеси до Кишенєва.

Російське звідомленє.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Звіт російського штабу з д. 25 мая.

На захід від острова Дален Німці по загальнім приготуваню артилерії пішли до наступу. Вони відперли наші передні сторожі і зай-

няли один з наших висунених вперед ровів. В протинаступі відперли ми ворога. Він подав ся до своїх ровів. Наші втрати є малі.

Пробу ворога, щоб посунутись до Карпівки (10 верств на північ від двірця в Олиці) і знищити наші дротяні перешкоди, знищили ми нашим огнем.

На решті фронту положення незмінене.

Ріжні вісти.

БЕРНО. (Ткб.). З Мадрита доносять, що Англія вислала до еспанського правительства домагане, щоби воно дозволило на перехід португальського війська через Еспанію.

БЕРЛІН (Ткб.). Цісар Вільгельм відвідав австрійських ранених, котрі прибули з Росії в дорозі виміни. Цісар повитав їх сердечною промовою, та згадав про славні подвиги нашого війська в Італії.

МІНХЕН. (Ткб.). Король Людвік прийняв вчора на аудієнції німецького канцлера, та видав на честь його снідане. Потім прийняв його на послуханю.

КОЛЬОНІЯ. З Християнії доносять, що дня 26 с. м. появилася коло берегів Норвегії англійська ескадра, та кружила годину коло берегів.

ВІДЕНЬ. З Черновцею доносять; Російські власти в Яссах видали острі зарядження на границях Румунії. Здержано особовий рух з Румунією, а купців румунських, котрі виїхали в купецьких справах до Росії, арештовано. Здержано також поштовий рух між Росією і Румунією.

БЕРЛІН. З Женеві доносять, що офензива на правім березі Мози під проводом генерала Нівель вже покінчена, та що управа війська лагодить ся до офензиви.

АТЕНІ. (Ткб.). З Кандії доносять, що амбасадори коаліції на інтервенцію грецького правительства дозволили на виїзд консулів осередних держав з Кандії до Пірея.

ВІДЕНЬ. З Женеві доносять: Евре заявляє, що заключення мира на теперішніх умовах неможливе, хотайби навіть Німеччина звернула добути землі, бо услівем мира мусить бути розв'язане центрального союзу. В інтересі людськості лежить дальше ведення війни.

КОПЕНГАГЕН. З Християнії доносять, що Росія зробила великі приготування до оборони побережжя від Білого моря, та на побережжю Мурманським. Під Архангельськом та Семеновою будують сильні фортифікації. Від Уралу до Білого моря будують залізницю.

НОВИНИ.

— На засіданню Народного Комітету дня 29. мая с. р. голова д-р Кость Левицький перед дивним порядком виголосив довшу промову присвячену пам'яті Івана Франка, котру присутні вислухали стоячи. Рішено взяти корпоративну участь в похоронах Івана Франка і завізвати українську львівську громаду до як найчисленнішої участі в сих похоронах. Вкінці упрощено д-ра Костя Левицького як голову всіх наших начальних політичних організацій до виголошення похоронної промови в імені цілого українського народу.

— Народний Комітет взивав отсею дорогою львівську українську громаду до як найчисленнішої участі в похоронах Івана Франка. — Др Степан Баран.

— Відзначене Українця. Воєнний бурмистр міста Володимир Волинського п. Гнат Мартинець відзначений медалю „Signum laudis“.

— Загальні збори „Дністра“. Вчора о год. 8. рано розпочались XXIII звичайні загальні збори тов. взаємних обезпечень і кредиту „Дністер“ торжественним богослуженням в Преображенській церкві. Після богослуження президент Онішкевич отворив збори і проводив ім на переміну з віцепрезидентом Дром Кормошем. Після звіту, який ми оноді подали в нашій часописі в скороченю, приступили збори до вибору 6 членів, 5 їх заступників та контрольної комісії. На місце 6 уступаючих членів вибрано у друге: през. Дра Костя Левицького, радника Івана Кивелока, надрадника Дра Евгена Озаркевича та Дра Теофіла Кормоша, та двох нових: в місце бл. п. В. Щухевича Дра Олександра Кульчицького, а в місце бл. п. Костя Паньківського Дра Ф. Евина.

На один рік вибрано слідуєчих 5 заступників: Дра Евг. Гвоздецького, о. Т. Лежогубського, інжин. Юліана Мудрака, радника будівництва Пежанського та радника висшого краєвого суду

Ронана Сосновського. До контрольної комісії вибрано: радя. Юліана Січинського, ревідента Мельника, а в місце бл. п. Кувіцького Дра Ізидора Голубовича, а на заступника Миколу Зайчківського. Збори відбулись при малій участі делегатів.

По полудні о год. 4 відбули збори тов. взаємного кредиту „Дністер“.

— **З Самаританської помочи.** Самаританська поміч, яка розпочала свою діяльність з починком війни 1914 р. і продовжує свою працю від перших днів освободження Львова, потребує зі сторони нашої суспільности матеріальної підмоги, а то тим більше, що її видатки безстанно зростають, а приходи, які опирались головню на жертвенности, устали. Звертаємось проте з горячим зазивом до нашої суспільности, щоб помогла тому нашому „Червоному Хрестові“ хотьби й найдрібнішими лептами, бо не можемо дозволити на се, щоб ся інституція зниділа. Гроші просимо слати на руки радника висшого краєвого суду п. А. Добрянського, Львів, ул. Тарновського ч. 35.

— Адвокати вичеркнені з адвокатської лісти. По думці цісарського розпорядку з д. 24 грудня 1915 про утрату адвокатури по причині покинення державної території в часі війни. Генеральний прокуратор при найвисшій трибуналі у Відні поставив внесок вичеркнути з лісти адвокатів слідуєчих збігців з Галичини: дра Льва Алексевича зі Станиславова, дра Василя Дорожинського з Калуща, дра Волод. Дудикевича з Коломиї, дра Івана Добрянського зі Львова, дра Маріяна Глушкевича зі Львова, дра Ярослава Коломийця зі Львова, дра Романа Кульчицького зі Львова, дра Теодора Кмишківича зі Самбора, дра Олександра Лисяка зі Львова, дра Теофіла Окуневського з Городенки, дра Яна Перацького зі Львова, дра Тому Печерського з Комарна, дра Моріца гесте Мошка Розенкранца з Косова, дра Ю. Сьокалу з Борині, дра Едварда Солянського зі Львова, дра М. Соханького і дра Віктора Унгара зі Львова та слідуєчих кандидатів адвокатури: дра Кароля Червінського зі Львова, дра Олексу Геровського з Чернівців, Леоніда Гошовського з Перемишля, Евстахія Стаїслава Крижановського з Калуща, дра Конрада Мацкевича зі Львова, Маркуса Хаїма Зісмана з Глинян і дра Віктора Слоневського зі Львова.

— В околицях Львова упав град величини лісового опіха.

— Поворот до Львова. Урядова „Gazeta lwowska“ вертає до Львова. Перше її число по'явиться ся дня 14 червня. Про відновлення видавництва „Народна часопись“ нема ніякої вістки.

— Суд над редактором „Українськ-ої Жизни“. В московській окружній суді відбулася на днях розправа проти редактора місячника „Українська Жизнь“ Я. Шереметинського, обжалованого по 3 уступі 1034 статі карного закону. Підклад розправи доволі давній. Ще в 11 книжці журналу за падолист 1913 р. поміщено статтю С. Бфремова п. з. „Волчья тактика“, присвячену процесові Бейліса. В статі сказано, що предсідатель у процесі Бейліса був тільки для форми, бо в самій річці був він тільки маріонеткою, від котрої нитка була в руках чорносотенного студента Голубова. Суд наложив на редактора Шереметинського 200 рублів пресової кари. Незайвим буде при сій нагоді нагадати, що „справжній Москаль Голубов був не тільки сумним героєм процесу Бейліса, але уладжував також погроми проти київських українських товариств і редакції „Ради“. Як донесли київські часописи, Голубов погиб у боях з Австрійцями. — (В. С. в. У.)

— Число Жидів. „Univers Israélite“ подає скількість жидів після послідного спису. Вона виносить загально 11 мільонів 890 тисяч голов, з чого 75% припадає на Европу. В Европі найбільше жидів є в Росії бо аж 5 мільонів 111 тисяч. З інших держав припадає на Австрію 1 мільон 225 тисяч. Число жидів, яке замешкує ті три держави виносить загально майже 7 мільонів, отже майже 4/5 загалу європейських жидів.

— У Тернополі — як пише до „Биржевих Вѣдомостей“ (ч. 1552) В. Уиковский — весна в повному розгарі. Деревя порозивали ся, всюди зеленіють поля, зацвіла черемха, цвітуть черешні, яблуні, груші, сливи. Жара нечувана. Температура доходить до 40 ступнів Реоміра. Парки й бульварі в місті зазеленіли. Жіноцтво ходить у літніх одягах, мужичини без накидок. Каварні перепроводили ся на веранди. Розходять ся лімонади й овочеві напійки у великій скількості. В вечері міський парк і головна улица Мікевича повна публики. Населення супокійне, хоч не має й дня, щоб над містом не явили ся аеропляни. Російська часопись констатує, що аеропляни союзних армій обкидають бомбами тільки залізничний шлях і дворець. Одна бомба вибухла й розбила платформи; її сліди носить і досі штукатурка на вишній стіні двірця. Паніки не

викликають аеропляни. Народ до всього привикає та слідить із вулиць і гірки в парку за аероплянами, які острілюють російські гармати й машинові кріси. До міста не доходить ще гук крісів з поля бою, тільки рев тяжких гармат... — (В. С. в. У.)

— **Люблинська міська рада а легіони.** Пйотровський „Dziennik narodowy“ доносить: В Любліні існує від року Приют для легіоністів, який удержують патріоти, котрим лежить на серці, щоб наші жовніри в переїзді на фронт мали в польській місті якесь житливе пристановище та відчували, що знаходять ся серед своїх. В цілі побільшення фондів хотів приют уладити в минулу неділю забаву в міській городі. Австрійські власти дали на се свій дозвіл, а австрійська команда дала навіть військову музику, супроти чого поводження забави було запевнене. Тимчасом польська міська прибічна рада в Любліні не хотіла відступити городу на забаву, в наслідок чого забаву відкликано. Доки Москалі були в Польщі, все діставали міський город на дохід своїх товариств. Жидівським стоварищенням в Любліні дозволено також сего року уладити забаву на їх дохід в міській городі. На ціль зв'язану зі справою народного війська — польських легіонів — міська рада в Любліні не хотіла відступити города.

— **Росія боїть ся Швеції.** „Рѣчь“ старається заспокоїти публику щодо російсько-шведського конфлікту й пише: „На нещасте знаходять ся люди, які піддають ся гіпнозі чуток, самі розносять їх далі й утворюють деколи настрій, близькі до паніки“. — (В. С. в. У.)

— **Автомобілеве получене Люблин—Замостє.** З днем 10 цвітня с. р. віддали власти до публичного ужитку автомобілі, які курсують на просторі з Люблина до Замостя.

— **Бандитизм в Королівстві.** „Goniec kujawski“ доносить: Мешканець села Укей Кеслер, продавши коні, вертав до дому. В дорозі напали його бандити зрабували 2500 марок та тяжко його побили.

— **Арешти на Україні.** „Кіевская Мысль“ з 22 цвітня повідомляє з Харкова: „Тут відбули ся численні труси й арешти між учениками та робітниками. Арештовані головним робом студенти, курсистки та представники кас хорих деяких фабрик. — (В. С. в. У.)

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 31 мая 1916.

Нині: 31. мая гр.-кат. Теодота римокат. Петронелі.

Завтра: 1 червня гр.-кат. Вознесєнє Госп., римокат. Вознесєнє Госп.

О Фонд 1. полку У.С.С. Звiдомлюємо всіх ВПов. Жертводавців на стрілецькі фонди, що фонд 1. полку Українських Січових Стрільців зложеной на вкладковій книжочці ч. 3.066 Земельного Банку Гіпотечного у Львові і просимо складати свої лепти на ту книжочку.

Крім складок У.С.С. з поля зложено на ту книжочку збірку 1.000 К передаву ВПов. Добр. Іриною Домбчевською зі Львова і 30 К, надісланих ВПр. о. Зеноном Шухевичем з Тшкювєць, яким в імені тих немічників, вдів і сиріт по У.С.С. що будуть користати з сего фонду складаємо щире Спасибіг.

Місце постою, 23 мая 1916.

Антін Варивода, полковник 1. п. У.С.С. Отаман С. Горук, скарбник фонду. Члени Комітету: Андрій Мельник, сотник У.С.С. Юло Навроцький, четар У.С.С. Др Іван Сіак, херунжий У.С.С.

О Приказ! Товаришів „С.-Б.“, „Сокола II.“, „Сокола III.“ і „Сокола“ в Клепарові взиває ся до участі в похоронах Дра Івана Франка в середу дня 31 с. м. Збірка Товаришів в одностроях в той день о год. 4. по попол. коло дому Покійного при вул. Поніньського ч. 4. — Сокіл Батько.

О Український Нар. Театр Т-ва Бєсiда у Львові. Саля Т-ва „Сокіл-Батько“ при вул. Руській ч. 20.

В четвер, дня 1 червня „Батраки“ драма на 4 дії Костенка.

В суботу дня 3. червня „Мати“ І. А. Тогобочного.

В неділю, дня 4. червня „Назар Стодоля“ штука на 3 дії Т. Шевченка. В другій дії „Вечерниці“ Нішинського.

Білеті раніше можна набути в Народній Торговлі. Початок о год. 7. вечером.

О „Народний Дім“ стоваришенє господарське в Золочеві знизив стопу процентову від вкладок на 4% з днем 1 липня 1916.

○ З Укр. сирітського захисту у Львові. Отрим подаю до ласкавого відома всіх Членів, що найближше тижня засідане Управи відбудеться виїмково доперва в понеділок, 5. червня о год. 5 по пол., а повне засідане праці Комітету праці в п'ятницю, 9 червня о год. 5. по пол. В Нагірний.

○ З висшого музичного Інститута ім. М. Лисенка. Третій чвертьрічний попис елевів муз. Інститута ім. М. Лисенка відбуде ся в четвер дня 1. червня с. р. о год. 11. перед пол. в малій салі нової будови при ул. М. Шашкевича ч. 5. III п. Добровільні датки на відну школу приймає ся з подякою.

Бібліографія.

— Вістник союзу визволення України ч. 100. Зміст: Українське шкільництво в зайнятих землях і єврейська справа. — Про „кризу“ в українськ. політичній таборі. — М. Троцький. Початок протверезення в Росії. — У. С. С. Юра Шкрумеляк Героям Маківки (вірш). — В. Атаманюк. Понад полем іде (вірш). — Ряд викладів проф. Онезорге про Україну. — Др Р. Смал-Стоцький. Маловідома гравюра Мазепи. В. Г. Жовнір-Українець в австрійсько-угорській армії. — Др О. Назарук. Підхорунжий У. С. С. Володимир Свідерський (Про-ба характеристики). — Вісти.

— Шляхи. ч. 9—10. Зміст: Омелян Карашкевич. З весняних пісень. — Михайло Яцків: Театр тиний. — Юра Шкрумеляк: Привіт весни. — Лесь Розлуцький: Записки до літописі Укр. Січ. Війська. — М. О. Козіцький: Тихо сплять твої, орле Крила. — Василь Дзіковський: Поміж ворогами. — Микола Струмок: Війна. — Степан Чарнецький: Віліям Шекспір. — Др Степан Балеї: З психології творчости Шевченка. Ростислав Заклинський: Утеча. — Степан Гузар: Під Соколом. — Еміль Гадіна: Найліпші падуть на війні. — Осип Залеський: Погляд на історію укр. музики. — Др В. Бирчак: Маса. — Др В. Старосольський: Ще в справі „орієнтації“. М. Л. Релігій-на справа на Волині. Песимізм і оптимізм. Загальні записки. Театральні замітки. Дрібні записки. Література.

Послідні вісти.

В ГОЛОВНОЇ АВСТРИЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 30. мая 1916.

На російськ. фронті.

Більше оживлені бої артилерії на бесарабськ. фронті і на Волині. Впрочім нічо замітного.

На італійськ. фронті.

Вчера здобули ми панцирний форт Пунта Корбі. На захід від Арсієро вибороли наші війська перехід через потік Посіна та зайняли височини на полудневім березі. Чотири завзяті наступи Італійців на наші становиски на полудне від Беттале відкинено.

На балканськ. фронті.

Супокій.

Виступник шефа Генерального Штабу цілний маршалок-поручик Ф. Герфер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західн. фронті.

Більше оживлені бої артилерії відбувались на фронті між каналом Ля Бас і Арра, також Лана і його передмістя були острілювані. В околиці Суш і на полудневій схід Тагур розбились слабкі наступи ворога. Скриплена діяльність боева велась в околиці височини 304 аж до Мози. Між кручим лісом і лісом Куміер німецькі війська зайняли французькі становиски між полудневим вершком Мертвого Чоловіка і селом Куміер на цілім їх просторі. Полонено 35 нераєних офіцерів в тім много штабових і 1313 жов'янів. Два протинаступи на село Куміер відперто. На схід від Мози поправили ми в наслідок місцевого натиснення вперед свіжо здобуту лінію в лісі Тіомон. Обосторонний огонь доходив тут хвилями до найбільшої завязтости. Наші самолети заатакували вчера вечером з успіхом ескадру ворожих контрторпедовців перед Остендов. Англійський літак впав по воздушнім бою та зістав знищений огнем артилерії.

На східн. фронті.

На полудне від Липська напали німецькі відділи через Щару і знищили російське становиско і блокгауз.

На балканськ. фронті.

Німецькі і болгарські війська зайняли, щоб забезпечитись перед плянованими несподіванками зі сторони військ коаліції, важне під тим зглядом звужене на Струмі т. зв. Рупель. Наша перевага приневолити слабі передві сторони грецькі податись взад. Впрочім грецькі права суверенности є бережені.

Начальна управа армії

Надіслане.

За сь рубрику редакція не відповідає.

Адвокат

Др. ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ

переніс канцелярію з Тернополя

і веде її

у Львові, ул. Руська ч. 3. I. пов.

Дентистичне заведення

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в кавчуку і золоті.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Зголошувати надіжність ся у асистента Наса.

Всіх наук лікарських

Др. ЛУКА САФІЯН

ординує у Львові

в улиці Каспра Бочковского ч. 2., від 8—9 рано і від 1—4 пополудня.

ЛІКАР

Д-р. БР. ОВЧАРСЬКИЙ

ул. Пекарська ч. 39.

б. Секундар Загального Шпиталю, ординує від 10. до 11 рано і від 4. до 6. пополудни.

Оголошення.

Ученик або учениця потрібні для підготовки троїх дітей: II. ліцеальна і I. і III. народна. Зголошення з поданем умов: Евгенія Нарожнякова, Юсипичі й Гельзендорф, Комарів. 3—3

Найновіші видавництва

Товариства „Просвіта“.

Чекає нас велика річ. Б. Лепкий. З 10 образками. Стор. 40. Ціна для членів Товариства 40 сот., для нечленів 50 сот. „В боротьбі за волю“, Кальвишевський у неволі і „Привид Кальвишевського“ та портрети гетьманів — дають зміст книжочки.

„З кривавого шляху Українських Січових Стрільців“, збірка оповідань, 5 аркушів друку, 33 ілюстрації. Ціна для членів 90 сот., для нечленів 1 К. 20 сот. Одна і друга книжочка — се боротьба за волю українського народу. Перша, за часів наших гетьманів, Б. Хмельницького, Виговського, Дорошенка, Мазепи, Полуботка, Розумовського, — другої учасниками є Українські Січові Стрільці. За попереднім надісланем гроший виписав Канцелярія Товариства „Просвіта“, ринок ч. 10. пк

На поштову пересилку долучити 10 сот.

Адміністрація „Українського Слова“ прийме відділи часописи. Першенство мають рутинизовані сили. Зголошення від 5—7 вечер в Адміністрації ул. Руська ч. 3.

Одиноке українське Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти

„КАРПАТІЯ“

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се усі зиски припадають самим членам. Ручить вже по трех літах неоспоримість і незапалість обезпечення. Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удільне позички на низькі відсотки. У всіх справах звертати ся на адресу:

Львів, вул. Руська ч. 18.

Години урядові: від 8 до 2.

Руська Щадниця

в Перемішлі

вулиця Косцюшкн ч. 3.

Приймає щадничі вклади щоденно в годинах урядових і опронтонує їх на 4^{1/2}%, починаючи вже від слідуемого дня по дни зложення аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна скласти особисто в касі товариства, поштовими переказами, грошовими листами, чеками поштової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Удільє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протях літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслів. Справи позичок поладжує ся можливо скоро.

Всяких інформацій і друків удільє канцелярії „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім, I. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділі і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішніх справ вклади в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемішлі надають ся до льокації популярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ популярну обезпечу.

3

Практичні підручники

які повинні находити ся руках кожного господаря:

1. Плекаве овочевих дерев і овочевих корчів а заразом збір, переховування та спожитковане овочів. Написали А. Куровскі і В. Табо, переклад о. Йосифа Кошеля. Ціна оправленого примірника К 1'20.

2. Пасіка або наука про те, що треба знати, чого постарати ся, та як що коли робити, щоби пасіка все добре велася. Написав Микола Михалевич. Четверте видане поправлене. Ціна оправленого примірника К. 1'20, брошурованого 50 сот.

3. Порадник ветеринарийний зложили Е. О. і П. Г. (Просвітні листки ч. 32). Ціна 10 сот. Книжочка обговорює коротенько недуги домашних звірят і способи лічення.

4. Мобілізаційні закони і розпорядки. Книжка ся обіймає всі постанови, що відносять ся до 1) евіденційних конний, 2) всенних чинитьб, 3) воєнного додатку для родин змобілізованих. Ціна брошурованого примірника К. 1'50, оправленого в полотно К. 2.

Всі ті книжки висилає за попереднім надісланем готівки (також марками поштовими) Канцелярія Товариства „Просвіта“ Львів, Ринок 10.

На рекомендоване порто треба додати 45 сот. на звичайне порто 10 сотиків.

с

При полагоджуванню закупня просимо покликувати ся на „Українське Слово“.